

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 25-04-2023 թ. որոշմամբ
 «ԿԱԶԱ» ՇՎԵՑՑԱՐԱԿԱՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Ց ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2022 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ԿԱԶԱ» ՇՎԵՑՑԱՐԱԿԱՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԹԱՂԱՄԱՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՓՈՂ, 24 ԲՆ. 5	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.00146	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2000-11-24	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	02554941	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)93382009	
	+(374)10584032	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	www.kasa.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	kasaam@kasa.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
Մոնիկ Բանդոյֆի Մասրաֆ		
Դարիո Բանդոյֆի		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
Մոնիկ Բանդոյֆի Մասրաֆ		
Դարիո Բանդոյֆի		
Միշել Մենի		
Վերոնիկ Ժիրարդե		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Տաթևիկ Բաղդասարյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	39	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	0	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	0	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
	Սոցիալական ձեռնարկատիրության ինկուբատոր ծրագիր «ԽԹԱՆ» - Արցախ	345,000

	Երիտասարդական ձեռնարկի ստեղծում	1,239,071
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Հիմնադրամի գործունեության աջակցման ծրագիր	170,562,800
	«Հայաստանի երիտասարդ քաղաքացիներ» ծրագիր	56,974,845
	ՄԱԿ-ի ԹԵԺ գիծ ծրագիր	37,202,688
	Հիրշման կրթաթոշակների ծրագիր	19,690,860
	Հեռահար ծրագրեր	10,626,000
	«Հայաստանի երիտասարդ քաղաքացիներ» ծրագիր	6,375,150
	Կայուն զարգացման ուսուցում	10,255,815
	Ապագան այսօր ծրագիր	2,153,074
	«Սոցիալ-ուսուցողական ծրագիր Երեխաների և դեռահասների համար»	3,793,320
	Հիմնադրամի գործունեության աջակցման ծրագիր	2,510,392
	Վերապատրաստման ծրագիր	210,740
	Արև ծրագիր	13,129,126
	ԷՌԱՍՄՈՒՍ պլյուս	7,729,599
	Եվրոպական կամավորական ծառայություն	437,482
	Տարեցների ծրագիր	93,591
	Տուրիզմի զարգացման ծրագիր	585,859
	Խորհրդատվություն	2,200,000
	Մուղ հարթակի վրա առցանց մեկ դասընթացի ստեղծում	400,000
	Ավանդի տոկոս	4,240,924
	ԷՌԱՍՄՈՒՍ պլյուս	284,700
	Փոխառության վերադարձ	5,000,000
	Տարածքի վարձակալություն	5,262,902
	Տարածքի վարձակալություն	3,623,000
	Տարածքի վարձակալություն	945,000
	Տարածքի վարձակալություն	495,000
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Նվիրատվություններ	1,694,000
	Հանգանակություն	135,500
	Կրթական խաղերի վաճառք	270,000
	Երեխաների և դեռահասների զարգացման դասընթաց	278,800
	Զբոսավարների պատրաստման դասընթաց	170,000
	Համակարգչային դասընթաց	80,000
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		

10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
	Գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածք 0.1 հա	6,834,300
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը		11.2 Ծախսված գումարը
Հայաստանի երիտասարդ քաղաքացիներ ծրագիր		60,752,740
ՄԱԿ-ի ԹԵԺ գիծ ծրագիր		26,775,211
Գյումրի և Երևան քաղաքներում անապահով ընտանիքներին օգնությունների տրամադրման ծրագիր		13,997,800
Կայուն զարգացման ուսուցում ծրագիր		14,779,774
Հեռահար կրթության ծրագիր		17,052,600
Սոցիալ-ուսուցողական ծրագիր երեխաների և դեռահասների համար		12,316,530
Եվրոպական կամավորական ծառայություն ծրագիր		10,554,323
Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր		7,823,188
Ֆրանկոֆոնիան Հայաստանում ծրագիր		6,960,650
Ուսանողների ուսման վարձերի տրամադրում		5,464,002
Դրամաշնորհ «Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի անապահով երեխաներին կրթաթոշակ տրամադրելու նպատակով		560,000
ԷՌԱՄՄՈՒՄ պլյուս		6,835,769
Սոցիալ հոգեբանական աջակցություն Գյումրու խոցելի ընտանիքներին ծրագիր		1,300,000
Սոցիալական ձեռներեցության ԽԹԱՆ ծրագիր		45,820,571
Վերապատրաստման ծրագիր		4,693,149
Գյուղատնտեսական ծրագիր		1,110,000
Հիրշման կրթաթոշակների ծրագիր		15,708,500
ԱՐՆ ծրագիր		28,573,110
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	419,242,592	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	281,077,917	

Նշումներ՝

Հիմնադրամը 2022 թ ձեռք է բերել առանձնատուն 116 300 000 դրամով: Հիմնադրամի վարչական և պահպանման ծախսերը կազմել են 21 864 675 ՀՀ դրամ: Հիմնադրամը ունի մեկ դուստր կազմակերպություն՝ «ՍոցՁեռ» ՍՊԸ (100% բաժնեմատով, 1,000 հազար դրամ կանոնադրական կապիտալով, ստեղծված 2019թ փետրվարին): Առողջտորական եզրակացությունը և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ընդգրկում են Հիմնադրամի և իր դուստր կազմակերպության ընդհանուր տվյալները: Տվյալ հաշվետվությունը ընդգրկում է միայն Հիմնադրամի գործունեության տվյալները:

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն
իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 29 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

«ԿԱԶԱ»

ՇՎԵՅՑԱՐԱԿԱՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

2022թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ԵՎ ԱՅԴ ԱՄՍԱԹՎԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

ԱՆԿԱՆ ԱՌՈՂԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի և վերջինիս դուստր կազմակերպության (այսուհետ՝ Խումբ) կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2022թ., այդ այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքի մասին, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ համաձայն ՓՄԿ-ների Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտի (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄԿ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄԿ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Խումբը լուծարելու կամ Խմբի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՆ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններին՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՆ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման, չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե հսմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել հսմբի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել հսմբին դադարեցնել անընդհատության սկզբունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ հսմբի կազմի մեջ մտնող կազմակերպություններին կամ գործունեությանը վերաբերող ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված: Մենք պատասխանատու ենք հսմբի աուդիտի ղեկավարման,

վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք շարունակում ենք ամբողջական պատասխանատվություն կրել մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Թաթուլ Մովսիսյան

Գլխավոր տնօրեն/ Առաջատարների ղեկավար

21 ապրիլի, 2023թ.,
ք.Երևան, Պ.Սևակի 8

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

'000 դրամ

Ակտիվ

	Ծանոթ.	31/12/22	31/12/21
Հիմնական միջոցներ	6	644,147	518,598
Ոչ նյութական ակտիվներ		2,090	647
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	15	626	592
Ոչ ընթացիկ նյութեր		-	4,202
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		646,863	524,039
Պաշարներ	7	6,344	6,941
Կանխավճարներ ծառայությունների համար		487	5,842
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	3,476	4,069
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		74	59
Դրամական միջոցներ	9	122,933	173,837
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		10,996	15,060
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		144,310	205,808
Ընդամենը ակտիվներ		791,173	729,847
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կանոնադրական կապիտալ	10	1,616	1,616
Զբաղիված շահույթ	10	131,078	135,304
Ընդամենը սեփական կապիտալ		132,694	136,920
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	11	510,017	383,241
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		510,017	383,241
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	3,510	4,647
Կանխավճարներ ծառայությունների համար		20	406
Շահութահարկի գծով ընթացիկ հարկային պարտավորություն		350	532
Այլ ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		16,621	2,954
Աշխ.-ի և այլ կարճ. հատուցումների գծով պարտավորություններ		3,489	3,431
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	11	124,472	197,716
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		148,462	209,686
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		791,173	729,847

[Handwritten signature]

Տաթևիկ Բաղդասարյան

Հոփսիսմե Թագվորյան

10-29 էջերի ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

'000 դրամ	Ծանոթ.	2022	2021
Հասույթ	13	45,184	41,135
Վաճառքի ինքնարժեք	13	(34,355)	(22,207)
Համախառն շահույթ		10,829	18,928
Դրամաշնորհներից եկամուտ	11	322,976	286,690
Դրամաշնորհներից ծախս	11	(274,733)	(248,348)
Իրացման ծախսեր		(178)	(217)
Վարչական ծախսեր		(59,335)	(52,093)
Այլ եկամուտներ/ծախսեր	14	5,305	3,952
Գործառնական շահույթ		4,864	8,912
Ֆինանսական եկամուտ		3,416	3,286
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ (վնաս)		(12,190)	(6,440)
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը		(3,910)	5,758
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(316)	(568)
Չուր շահույթ (վնաս)		(4,226)	5,190

Handwritten signature in blue ink.

Տարևիկ Բաղդասարյան
Հոիվսիմե Թազվորյան

10-29 էջերի ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

Միավորներ '000 դրամ	Ծանոթ	Կանոնա- դրական կապիտալ	Զբաղյա- ված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ	10	1,616	130,114	131,730
Զուտ շահույթ (վնաս)		-	5,190	5,190
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ		1,616	135,304	136,920
Զուտ շահույթ (վնաս)		-	(4,226)	(4,226)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ		1,616	131,078	132,694

(Handwritten signature)

Տաթևիկ Բաղդասարյան
Հոփսիսին Թագվորյան

173,837	(173,837)
(173,837)	(173,837)
173,837	173,837
173,837	173,837

(Faint handwritten signature)

10-29 էջերի ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

‘000 դրամ	Ծանոթ.	2022	2021
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
արտադրանքի, ապրանքների, ծառայությունների վաճառքից	13	32,979	21,842
ստացված դրամաշնորհներից	11	358,631	407,284
վարձակալությունից		7,559	9,084
այլ ներհոսքեր		-	10
նյութերի, ապրանքների, ծառայությունների ձեռք բերումից		(101,236)	(94,712)
աշխատակիցներին և նրանց անունից կատարված վճարումից		(156,905)	(150,342)
շահութահարկի վճարումից	15	(532)	-
այլ հարկերի, պարտադիր վճարների վճարումից		(1,961)	(1,801)
այլ արտահոսքեր		(47,506)	(56,233)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր		91,029	135,132
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
տոկոսների ստացումից		4,241	1,727
հիմնական միջոցների ձեռքբերումից	6	(133,983)	(11,521)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր		(129,742)	(9,794)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր			
		-	-
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր			
արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ		(38,713)	125,338
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի		173,837	54,916
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի		122,933	173,837

Տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Տաթևիկ Բաղդասարյան

Հոփսիմե Թագվորյան

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1. Նկարագիր և գործունեություն

«ԿԱԶԱ» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամը (այսուհետ նաև՝ Հիմնադրամ) ստեղծվել է 2001թ. հունիսի 11-ին, Շվեյցարիայի բարերարների միջոցներով և ջանքերով: Այն որպես հիմնադրամ գրանցվել է ՀՀ արդարադատության նախարարի N 149 հրամանով և վերագրանցվել է 25.07.2003թ-ին:

Հիմնադրամը ունի մեկ դուստր կազմակերպություն՝ «ՍոցՁեռ» ՍՊԸ (100% բաժնեմասով, 1,000 հազար դրամ կանոնադրական կապիտալով, ստեղծված 2019թՊ փետրվարին), չունի ասոցիացված կազմակերպություններ և համատեղ վերահսկվող միավորներ: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ընդգրկում են Հիմնադրամը և իր դուստր կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Խումբ):

Հիմնադրամի հիմնական ֆինանսավորումն իրականացվում է Շվեյցարիայից՝ տարբեր հիմնադրամների կողմից հատկացվող դրամաշնորհների ձևով:

Հիմնադրամի նպատակն է նպաստել.

- սոցիալապես անապահով բնակչության սոցիալական ապահովության իրականացմանը,
- մշակութային և կրթական տարբեր գործունեությունների ծավալմանը,
- սոցիալական, առողջապահական, հոգեբանական, բնապահպանական տարբեր ծրագրերի իրականացմանը և այլն:

Դուստր ընկերության գործունեության նպատակը տուրիզմի, հյուրանոցային սպասարկման և կրթության ոլորտներում տնտեսական գործունեություն իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումն է:

Աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը 2022թ. 45 անձ է և 2021թ.՝ 42:

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Թումանյան փ.24 շենք, բն.5, որտեղ տեղակայված է Հիմնադրամի վարչական գրասենյակը:

1.2. Կառուցվածք և կառավարում

Հիմնադրամի հիմնադիրներն են.

- Մոնիկ Բոնդոլֆի-Մասրաֆը (Շվեյցարիա),
- Դարիո Բոնդոլֆին (Շվեյցարիա),

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն մարմինը Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդն է, որն ունի Հիմնադրամի կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամները հինգն են՝

- Մոնիկ Բոնդոլֆի-Մասրաֆը (Շվեյցարիա),
- Դարիո Բոնդոլֆին (Շվեյցարիա),
- Անահիտ Մինասյան (Հայաստան),
- Միշել Մենի (Ֆրանսիա),
- Վերոնիկ Ժիրարդե (Շվեյցարիա):

Հիմնադրամի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է տնօրենը: Հիմնադրամի տնօրենը իրականացնում է ընթացիկ գործառույթներ և հոգաբարձուների խորհրդի կողմից սահմանված այլ լիազորություններ:

2. ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ին համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Փոքր և միջին կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտին (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ) համապատասխան:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը հսմբի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է:
Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագիրը

4.1. Չափման հիմունքները

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սովորաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է ակտիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

4.2. Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

- ա) ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ:
- բ) ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Խումբը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը:
- գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար:
- դ) դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքեր:
- ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ խումբը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հողվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է:

4.3. Համախմբման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակը

Հիմնադրամը համախմբում է բոլոր դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք գործում են ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ արտերկրում:

Դուստր է այն կազմակերպությունը, որը վերահսկվում է Հիմնադրամի կողմից: Հիմնադրամը վերահսկողություն ունի ներդրման օբյեկտի (դուստր կազմակերպության) նկատմամբ, երբ ներդրման օբյեկտում իր ներգրավվածության արդյունքում նա ունի փոփոխական հատուցների իրավունք կամ դիսկին ենթարկվածություն և ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատուցների վրա ազդելու կարողություն:

Համախմբման ընթացակարգերը

Խումբը պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ՝ միանման գործարքների և նույն հանգամանքներում տեղի ունեցող այլ դեպքերի համար օգտագործելով հաշվապահական հաշվառման միօրինակ քաղաքականություն:

Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է նրա նկատմամբ Հիմնադրամի (մայր կազմակերպության) կողմից վերահսկողություն ձեռք բերելու ամսաթվից և դադարում է՝ ներդրման օրյեկտի նկատմամբ ներդրողի (մայր կազմակերպության) վերահսկողությունը կորցնելուն պես: Դուստր կազմակերպության եկամուտներն ու ծախսերը հիմնված են լինում ակտիվների և պարտավորությունների՝ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ մայր կազմակերպության համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա:

Չվերահսկող բաժնեմասերը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են սեփական կապիտալում մայր կազմակերպության սեփականատերերի սեփական կապիտալից առանձին:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս Հիմնադրամի և դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբվում են տող առ տող՝ գումարելով ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի համապատասխան հոդվածները:

Որպեսզի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնեն ֆինանսական տեղեկատվություն խմբի, որպես մեկ կազմակերպության համար, կատարվում են հետևյալ քայլերը՝

ա) համախմբվում են մայր կազմակերպության և դուստր կազմակերպությունների ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների, ծախսերի և դրամական հոսքերի նմանատիպ հոդվածները:

բ) հաշվանցվում է (բացառվում է) յուրաքանչյուր դուստր կազմակերպությունում մայր կազմակերպության ներդրման հաշվեկշռային արժեքը և յուրաքանչյուր դուստր կազմակերպության սեփական կապիտալում մայր կազմակերպության բաժինը:

գ) ամբողջությամբ բացառվում են ներխմբային ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալը, եկամուտը, ծախսերը և դրամական հոսքերը, որոնք վերաբերում են խմբում ընդգրկված կազմակերպությունների միջև գործարքներին (ներխմբային գործարքներից առաջացող շահույթը կամ վնասը, որը ճանաչվել է ակտիվներում, օրինակ, պաշարներում և հիմնական միջոցներում, բացառվում է ամբողջությամբ):

4.4. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպառման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգտակար ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր:

Խումբը հիմնական միջոցի միավորի սկզբնավորման արժեքը բաշխում է ըստ դրա հիմնական բաղադրիչների: Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները առանձնացնելուց հետո հիմնական միջոցի միավորի մնացած մասը ևս հաշվառվում է որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ (հիմնական միջոցի միավորի մնացորդային հիմնական բաղադրիչ): Որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ առանձին հաշվառվում է նաև հիմնական միջոցի միավորի անսարքությունների առկայության վերաբերյալ կանոնավոր լայնածավալ ստուգումների իրականացման ծախսումները (արժեքը), ինչպես նաև հիմնական միջոցի միավորի կանոնավոր լայնածավալ կապիտալ վերանորոգումների ծախսումները (արժեքը):

Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է:

Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախատարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները.

- ա) Խմբի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
- բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
- գ) տեխնիկական հնացածությունը,
- դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ:

Խումբը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

	<i>Դասի անվանումը</i>	<i>Օգտակար ծառայությունը</i>
Շենքեր		60-80 տարի
Կառուցվածքներ		20 տարի
Մեքենաներ և նարքավորումներ		5-8 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ		5-8 տարի
Արտադրատնտեսական գույք, գործիքներ		5-8 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա		1-3 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ		5-8 տարի

Հողամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Մինչև 50 հազար դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը սահմանվում է 1 տարի:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հեղազա ծախսումները

Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

- ա) այն օտարվում է, կամ
- բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4.5. Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին:

Խումբը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Խումբը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Խումբը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձում

Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Ակտիվի, բացառությամբ գույվիլի, գծով արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

4.6. Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով):

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները:

Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են հսմքին ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային գեղչերը, գների իջեցումները և նմանատիպ այլ ճշգրտումները հանվում են:

Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպիսիք են աշխատուժի գծով ուղղակի ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում:

Հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումները վերանշակման ծախսումների վրա բաշխվում են՝ ելնելով արտադրական հզորությունների նորմալ մակարդակից: Յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվող հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումների գումարը չի ավելանում ցածր արտադրողականության կամ արտադրության պարապուրդի հետևանքով: Չբաշխված վերադիր ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակաշրջանում: Արտադրության ծավալների անսովոր բարձր լինելու ժամանակաշրջաններում յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվող հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումների գումարը նվազեցվում է այնպես, որ պաշարները չչափվեն ինքնարժեքից բարձր:

Փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվում են արտադրական հզորությունների փաստացի օգտագործման հիման վրա:

Պաշարների ինքնարժեքի մեջ այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար:

Պաշարների ինքնարժեքի մեջ չներառվող և դրանց կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

ա) գերնորմատիվային ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուժի և արտադրական այլ ծախսումների գերածախսի հետ:

բ) պահպանման ծախսումները, բացառությամբ եթե դրանք անհրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական փուլին անցնելը:

գ) վարչական վերադիր ծախսումները, որոնք կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատշաճ վիճակի բերելու հետ:

դ) վաճառքի ծախսումները:

Երբ պաշարները ձեռք են բերվում հետաձգված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գնի և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսավորման ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Պաշարների ինքնարժեքում փոխառության ծախսումների՝ կապիտալացման մոտեցումները ներկայացված են համապատասխան բաժնում:

Ինքնարժեքի չափման մեխանիզմները

Պաշարների ինքնարժեքի չափման մեխանիզմները՝ ստանդարտ ծախսումների մեթոդը կամ մանրածախ մեթոդը, կարող են օգտագործվել նպատակահարմարությունից ելնելով, եթե արդյունքները մոտավորապես հավասար են ինքնարժեքին:

Ստանդարտ ծախսումները հաշվի են առնում հումքի և նյութերի, աշխատուժի, արդյունավետության և հզորության նորմալ մակարդակը: Դրանք պարբերաբար վերլուծվում են և, անհրաժեշտության դեպքում, վերանայվում են՝ արդի պայմաններից ելնելով:

Ինքնարժեքի բանաձևեր

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով:

Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է «Առաջին մուտք՝ առաջին ելք» (ՖԻՖՈ) բանաձևով:

Հետագա չափում

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման զուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման զուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը:

Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման զուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը:

Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

4.7. Ֆինանսական ակտիվներ

Ճանաչում

Խումբը ֆինանսական ակտիվը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Խումբը ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչում է, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը և սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները:

Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գնումներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Խմբի դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

4.8. Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Խումբը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Խումբը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Դասակարգում

Ֆինանսական պարտավորության կատեգորիաներն են՝

- ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

4.9. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցել է ծառայություն, Խումբը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չզեղչված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չզեղչված գումարը, Խումբը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝

այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՖՀՄՄ-ներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Խումբը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատունակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Խումբը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Խումբը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք: Ընդ որում այդ հաշվարկներում ներառվում է նաև պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասը:

4.10. Գործառնական վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության տրված (ստացված) ակտիվները ճանաչվում են վարձատրի հաշվեկշռում: Որպես վարձակալ, գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես ծախս կամ ծախսում գծային հիմունքով, եթե մեկ այլ սխտեմատիկ հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը:

4.11. Հասույթ

Չափում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով:

Սովորաբար հատուցումը ունի դրամական միջոցների կամ դրամական միջոցների համարժեքի տեսք, իսկ հասույթը՝ ստացված կամ ստացվելիք դրամական միջոցների կամ դրանց համարժեքների գումարն է:

Երբ պայմանավորվածության արդյունքում գործարքը վերածվում է ֆինանսականի, հատուցման իրական արժեքը որոշվում է բոլոր ապագա վճարումների զեղչման հիման վրա՝ կիրառելով պայմանական տոկոսադրույքը: Պայմանական տոկոսադրույքն ավելի հստակ որոշվում է՝

ա) նման վարկունակություն ունեցող թողարկողի նմանատիպ ֆինանսական գործիքի համար գերակշռող դրույքաչափով, կամ

բ) տոկոսադրույքով, որը զեղչում է ֆինանսական գործիքի անվանական գումարը՝ այն հասցնելով ապրանքների կամ ծառայությունների ընթացիկ վաճառքի գնին:

Իրական արժեքի և հատուցման անվանական գումարի տարբերությունը ճանաչվում է տոկոսային հասույթ:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) Խումբը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Խումբը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ո՛չ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Սովորաբար սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցումը գնորդին համընկնում է սեփականության իրավունքի կամ տիրապետման իրավունքի փոխանցման հետ:

երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը:

Ծառայությունների մատուցում

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

- ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.
- բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի հունք.
- գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.
- դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

- ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի հունք.
  - բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը:
- Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը:

4.12. Հնորհներ

Ճանաչում

- ա) շնորհը, որը ստացողի համար չի սահմանում որոշակի ապագա պայմանների կատարում, ճանաչվում է եկամտում, երբ շնորհի գծով մուտքերը ստացման ենթակա են.
- բ) շնորհը, որը ստացողի համար սահմանում է որոշակի ապագա պայմանների կատարում, ճանաչվում է եկամտում միայն, երբ պայմանների կատարումը բավարարվում է.
- գ) ստացված շնորհները, նախքան հասույթի ճանաչման չափանիշները բավարարելը, ճանաչվում են որպես պարտավորություն:

Չափում

Հնորհները չափվում են ստացված կամ ստացվելիք ակտիվի իրական արժեքով:

4.13. Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս հունքը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

- ա) արժույթը՝
  - որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են), և
  - այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները.
- բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են):

Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջին փոխարժեքը՝

	31.12.2022	31.12.2021
	<< դրամ	<< դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	393.57	480.14
1 Եվրո	420.06	542.61
1 Շվեյցարական ֆրանկ	427.10	523.14

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

4.14. Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում հումքը կիրառում է 18% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում (դիսկոնտավորվում):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Խումբը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Խումբը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները:

Հաշվանցում

Խումբը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Խումբը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

I. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

4.15. Սխալներ

Խումբը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո՝ հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

4.16. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

4.17. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Խումբը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում խմբի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ռելևանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե խումբը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ճշգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կախող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի:

Երբ խմբի համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը՝ որոշելու անկարողության պատճառով, ապա խումբը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում խումբը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

4.18. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Խումբը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով: -

Խումբը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած չճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

5. Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

6. Հիմնական միջոցներ

Միավորներ '000 դրամ	Շենքեր	Կառուց- վածքներ	Փոխանցող հարմա- րանքներ	Մեքենաներ և սարքա- վորումներ	Արտադրա- կան գույք, փնտրելի գույք, գործիքներ	Բազմամյա փնկարկներ	Հողամասեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
31 դեկտեմբեր 2020թ.	551,721	38,786	7,042	43,283	72,814	-	19,927	733,573
Ավելացում	7,571	-	-	8,191	2,172	-	-	17,934
Դուրս գրում	-	-	-	(654)	(324)	-	-	(978)
31 դեկտեմբեր 2021թ.	559,292	38,786	7,042	50,820	74,662	-	19,927	750,529
Ավելացում	129,222	-	-	7,997	6,773	1,190	6,834	152,016
Դուրս գրում	-	-	-	(965)	(408)	-	-	(1,373)
31 դեկտեմբեր 2022թ.	688,514	38,786	7,042	57,852	81,027	1,190	26,761	901,172
Կուտակված մաշվածություն								
31 դեկտեմբեր 2020թ.	86,031	27,474	4,988	36,744	53,851	-	-	209,088
Տարեկան մաշվածություն	9,714	1,939	352	3,906	7,883	-	-	23,794
Դուրս գրված ակտիվների գծով կուտակված մաշվածություն	-	-	-	(643)	(308)	-	-	(951)
31 դեկտեմբեր 2021թ.	95,745	29,413	5,340	40,007	61,426	-	-	231,931
Տարեկան մաշվածություն	9,907	1,939	352	5,973	8,177	111	-	26,459
Դուրս գրված ակտիվների գծով կուտակված մաշվածություն	-	-	-	(957)	(408)	-	-	(1,365)
31 դեկտեմբեր 2022թ.	105,652	31,352	5,692	45,023	69,195	111	-	257,025
Հաշվեկշռային արժեք								
31 դեկտեմբեր 2020թ.	465,690	11,312	2,054	6,539	18,963	-	19,927	524,485
31 դեկտեմբեր 2021թ.	463,547	9,373	1,702	10,813	13,236	-	19,927	518,598
31 դեկտեմբեր 2022թ.	582,862	7,434	1,350	12,829	11,832	1,079	26,761	644,147

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Մաշվածություն

‘000 դրամ

	2022	2021
Ընդամենը, այդ թվում՝	26,459	23,794
- ծրագրային նշանակության	24,654	22,211
- վարչական նշանակության	1,665	1,468
- արտադրական նշանակության	140	115

Այլ

Դեռևս օգտագործման մեջ գտնվող, սակայն լրիվ մաշվածությունը հաշվարկված հիմնական միջոցների համախառն հաշվեկշռային արժեքը 31.12.2022թ. դրությամբ Հիմնադրամում կազմում է 69,400 հազար դրամ (31.12.2021թ-ին՝ 59,674 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների ձեռք բերման պայմանագրային պարտավորություններ չկան:

Հաշվետու տարում վերագնահատումներ և ներստեղծման ծախսումներ չեն կատարվել:

Ժամանակավոր պարապուրդի մեջ գտնվող հիմնական միջոցները կազմում են՝ 12,518 հազար դրամ:

7. Պաշարներ

‘000 դրամ

	Մնացորդ 31.12.2022թ.	Մնացորդ 31.12.2021թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	6,344	6,941
- նյութեր	1,233	2,543
- պատրաստի արտադրանք	3,352	3,938
- ապրանքներ	1,759	460

«Արտադրանք» հոդվածում հաշվառվել են «երիտասարդները հանուն զարգացման» ծրագրի իրականացման նպատակով ստեղծված և վաճառքի ենթակա խաղերը/քարտեր-ուղեցույցներ/:

«Ապրանքներ» հոդվածում հաշվառվել են դրամաշնորհային ծրագրերի իրականացման նպատակով ձեռքբերված, վաճառքի ենթակա և անհատույց տրամադրվող ակտիվները:

8. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

‘000 դրամ

	Մնացորդ 31.12.2022թ.	Մնացորդ 31.12.2021թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	3,476	4,069
- ծառայությունների գծով	-	430
- գործառնական վարձակալության գծով	1,407	1,240
- տոկոսներից եկամուտների գծով	1,530	2,355
- դրամաշնորհային ծրագրերի գծով	1,478	-

9. Դրամական միջոցներ

Ընդամենը, թվում՝	այդ	Մնացորդ 31.12.2022թ.				Մնացորդ 31.12.2021թ.			
		Շվեյց. ֆրանկ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	‘000 դրամ	Շվեյց. ֆրանկ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	‘000 դրամ
		61,000	8,034.56	140,479.99	122,933	-	120	141,074.47	173,837
- դրամարկղում		-	-	-	-	-	-	-	108
- բանկում՝ արժույթով		-	-	-	35,074	-	-	-	105,928

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

- քանկում՝ արտարժույթով	61,000	8,034.56	140,479.99	87,859	-	120	141,074.47	67,801
-------------------------	--------	----------	------------	--------	---	-----	------------	--------

Որպես դրամական միջոցի համարժեք տարեսկզբին ավանդագրված 80,000 հազար դրամ գումարը հաշվետու տարում մարվել է, որից հաշվետու տարում ստացվել են 1,881 հազար դրամ տոկոսային եկամուտներ: Տարելերջին ավանդագրված գումարները կազմում են 55,100 հազար դրամ:

10. Սեփական կապիտալ

Սեփական կապիտալը ներառում է.

- Հիմնադրամի գործունեության սկզբնական միջոցները (հիմնադիրների կողմից ստեղծման պահին Հիմնադրամին փոխանցված նյութական և ֆինանսական միջոցները)՝ 1,616 հազար դրամ,
- չբաշխված շահույթի տարեսկզբի մնացորդը 135,304 հազար դրամ,
- հաշվետու տարվա զուտ վնասը կազմել է 4,226 հազար դրամ:

11. Շնորհներ

'000 դրամ	Մնացորդ 31.12.2020թ			Մնացորդ 31.12.2021թ			Մնացորդ 31.12.2022թ
	Ավելացում	Նվազեցում	Նվազեցում	Ավելացում	Նվազեցում	Նվազեցում	
Ընդամենը, այդ թվում	456,678	410,969	(286,690)	580,957	376,508	(322,976)	634,489
- ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	388,655	18,543	(23,957)	383,241	153,820	(27,044)	510,017
- եկամուտների վերաբերող շնորհներ	68,023	392,426	(262,733)	197,716	222,688	(295,932)	124,472

Ակտիվներին վերաբերող շնորհների

- ավելացումը՝ հիմնականում «Կոմիտաս Շվեյցարիա-Հայաստան» ԲՄ-ի կողմից ստացված ակտիվներին վերաբերող շնորհներն են,
- նվազեցումը՝ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչումն է (հաշվարկված մաշվածության չափով):

Եկամուտներին վերաբերող շնորհների

- ավելացումը՝ եկամուտներին վերաբերող շնորհներն են ստացված «Կոմիտաս Շվեյցարիա-Հայաստան» ԲՄ-ի, ՄԱԿ-ի փախստականների ծրագրի, Գերմանիայի միջազգային համագործակցության և այլ դրամաշնորհատուների կողմից,
- նվազեցումը՝ եկամուտներին վերաբերող շնորհներից եկամտի ճանաչումն է (կատարված ծախսերի չափով) և ուսման վարձերի մարումը:

12. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

'000 դրամ	Մնացորդ 31.12.2022թ.	Մնացորդ 31.12.2021թ.
	Ընդամենը, այդ թվում՝	3,510
- նյութերի գծով	35	162
- ծառայությունների գծով	1,845	2,245
- հիմնական միջոցների գծով	155	-

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

- վարձակալության գծով	545	-
- ապահովագրավճարների գծով	198	1,243
- ԴԱՀԿ-ի պարտավորությունների գծով	733	997

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը տոկոսային չեն և, որպես կանոն, մարվում են 30 օրվա ընթացքում:

13. Վաճառքներ

Հաշվետու տարում խումբն իրականացրել (մատուցել) է համակարգչային, զբոսավարների պատրաստման, աշխատանքային հմտությունների զարգացման և այլ ուսուցման դասընթացներ, ինչպես նաև տուրիզմի և հյուրանոցային սպասարկման ծառայություններ:

<i>'000 դրամ</i>	2022			2021		
	<i>Հասույթ</i>	<i>Ինքնարժեք</i>	<i>Շահույթ</i>	<i>Հասույթ</i>	<i>Ինքնարժեք</i>	<i>Շահույթ</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	45,184	(34,355)	10,829	41,135	(22,207)	18,928
- ծառայությունների մատուցումից	44,907	(34,155)	10,752	40,657	(21,871)	18,786
- ապրանքների վաճառքներից	277	(200)	77	478	(336)	142

14. Այլ եկամուտներ (ծախսեր)

<i>'000 դրամ</i>	2022	2021
Այլ եկամուտներ (ծախսեր) ընդամենը, այդ թվում՝	5,305	3,952
- գործառնական վարձակալությունից եկամուտ	3,953	4,919
- այլ եկամուտ	1,393	84
- հիմնական միջոցների օտարումից (դուրսգրումից) ծախս	(8)	(27)
- տույժերից, տուգանքներից	-	(4)
- այլ ծախսեր	(33)	(1,020)

15. Շահութահարկ

<i>'000 դրամ</i>	2022	2021
- շահույթ (վնասում) ճանաչված շահութահարկի գումար, այդ թվում՝	(316)	(568)
o ընթացիկ հարկի գծով	(350)	(532)
o հետաձգված հարկի գծով	34	(36)

<i>'000 դրամ</i>	2022	2021
Հարկի գործող միջին դրույքի և հարկի կիրառվող դրույքի թվային համադրում		
Հարկի կիրառվող դրույք	18%	18%
Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը	(3,910)	5,758
Չնվազեցվող ծախսեր/չհարկվող եկամուտներ	5,854	(2,803)
Հարկվող շահույթը	1,944	2,955
Ընթացիկ հարկ	350	532
Հարկի գործող միջին դրույքը	-	9.24

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Հետաձգված հարկային ակտիվ

'000 դրամ

31.12.2022

	Հաշվե- կշռային արժեք	Հարկային բազա	(+) Հարկվող ժամանակվոր փարբերություն (-) Նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր փարբերություն
Աշխատավարձի և այլ կարծ. հատուցումների գծով պարտավորություն Ընդամենը	3,489	11	(3,478)
Հետաձգված հարկային ակտիվ			626

'000 դրամ

31.12.2021

	Հաշվե- կշռային արժեք	Հարկային բազա	(+) Հարկվող ժամանակվոր փարբերություն (-) Նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր փարբերություն
Աշխատավարձի և այլ: կարծ. հատուցումների գծով պարտավորություն Ընդամենը	3,431	139	(3,292)
Հետաձգված հարկային ակտիվ			592

«Աշխատավարձի և այլ կաճրաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորություն» հոդվածում ժամանակավոր տարբերությունը առաջացել է աշխատակիցների կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով:

Չկան որևէ նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերություններ, չօգտագործված հարկային վնասներ և չօգտագործված հարկային զեղչեր, որոնց համար ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվել որևէ հետաձգված հարկային ակտիվ:

**16. Ծախսերում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի դասակարգումը (վերլուծումը)՝
ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ**

'000 դրամ

Ծանոթ.

2022

2021

Հասույթ	13	45,184	41,135
Դրամաշնորհներից եկամուտ	11	322,976	286,690
Այլ եկամուտներ	14	5,346	5,003
Օգտագործված հումք և նյութեր		(11,174)	(3,995)
Աշխատավարձ և կարծ. այլ հատուցումներ		(162,868)	(146,088)
ՀԼԲ-ների մաշվածություն		(26,459)	(23,794)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա		(490)	(59)
Գործառնական այլ ծախսեր		(167,651)	(149,980)
Գործառնական շահույթ		4,864	8,912
Ֆինանսական եկամուտ		3,416	3,286

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ (վնաս)		(12,190)	(6,440)
Շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը		(3,910)	5,758
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(316)	(568)
Ջուր շահույթ (վնաս)		(4,226)	5,190

17. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը

Խմբի հիմնական ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ֆինանսական պարտավորությունների հիմնական նպատակն է Խմբի գործառնությունների ֆինանսավորումը: Խումբը ունի առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, դրամական միջոցներ, որոնք առաջանում են գործառնական գործունեության ընթացքում:

Պարտքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը իր պարտականությունների չկատարմամբ մյուս կողմի համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ: Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին՝ կապված գործառնական գործունեության (հիմնականում առևտրային դեբիտորական պարտքեր) և ներդրումային գործունեության (ավանդներ) հետ:

Պարտքերի համար ապահովություն չի պահանջվում: Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի ռիսկի համակենտրոնացումը գնահատվում է ցածր:

Իրացվելիության ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ Խումբը դժվարություններ կունենա իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Խումբը իրականացնում է դրամական միջոցների դեֆիցիտի ռիսկի նկատմամբ վերահսկողություն՝ օգտագործելով շարունակական իրացվելիությունը պլանավորելու գործիքը:

Շուկայական ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ արժույթային ռիսկ, տոկոսադրույքային ռիսկ և այլ գնային ռիսկ: Շուկայական ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները ներառում են գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերը, դեբիտորական պարտքերը և դրամական միջոցները:

Արժույթային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Խմբի արտարժույթով գնանշված ֆինանսական գործիքները միայն դրամական միջոցներն են, որոնք ստացվում են դրամաշնորհներից:

	Հոդված	CHF		USD		EUR	
		2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ընթացիկ ակտիվներ							
	Դրամական միջոցներ	61,000	-	140,479.99	141,074.47	8,034.56	120
Ջուր հաշվեկշիռ		61,000	-	140,479.99	141,074.47	8,034.56	120

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Տոկոսադրույքի փոփոխությունները գլխավորապես ազդում են ներդրված ավանդների վրա՝ փոփոխելով կամ նրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիք) կամ դրանց ապագա դրամական հոսքերը (լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիք):

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Ներդրված ավանդները (դրամական միջոցի համարժեքներ) ֆիքսված տոկոսադրույքով են:

Այլ գնային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների (բացի տոկոսադրույքային ռիսկից և արժույթային ռիսկից առաջացողներից) արդյունքում, անկախ այն բանից, թե այդ փոփոխությունները պայմանավորված են առանձին ֆինանսական գործիքին կամ դրա թողարկողին հատուկ գործոններով, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր նմանատիպ ֆինանսական գործիքների վրա ազդող գործոններով:

Այլ գնային ռիսկերի ազդեցությունը էական չէ:

18. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Կապակցված կողմերի փոխհարաբերությունների բնույթը

Անվանումը	Բնույթը
Հիմնադրվել է Հիմնադրամի հիմնադիրների կողմից Դուստր կազմակերպություն	«Կոմիտաս Շվեյցարիա-Հայաստան» ԲՄ «ՍոցՁեռ» ՍՊԸ՝ 100% բաժնեմասով

Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Հիմնադրամի կապակցված կողմ է հանդիսանում «Կոմիտաս Շվեյցարիա-Հայաստան» ԲՄ-ը, որը հիմնադրվել է Հիմնադրամի հիմնադիրների կողմից: Հաշվետու ժամանակաշրջանում Հիմնադրամը իրականացրել է «Կոմիտաս Շվեյցարիա-Հայաստան» ԲՄ-ի հետ դրամաշնորհային ծրագրեր՝ ակտիվներին և եկամուտներին վերաբերող շնորհների տեսքով, որոնք մասնավորապես բացահայտվել են սույն հաշվետվության 11 ծանոթագրությունում:

Դուստր կազմակերպություն

'000 դրամ	Դեբ. պարտքեր գործառնական վարձակալության գծով	Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	Տրված կանխավճարներ	Տրված փոխառություն
Մնացորդ 31.12.2021թ.	655	360	-	-	5,000
Ավելացում	5,548	1,840	10,378	900	7,000
Նվազեցում	5,263	2,200	10,378	1,400	5,000
Մնացորդ 31.12.2022թ.	940	-	-	500	7,000

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին հատուցումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին կարճաժամկետ հատուցումները (աշխատավարձ) 2022թ. կազմել է 29,737 հազար դրամ և 2021թ.՝ 31,497 հազար դրամ: Առանցքային կառավարչական անձնակազմին այլ հատուցումներ չեն եղել:

19. Պայմանականություններ

Ապահովագրություն

**«Կազա» շվեյցարական մարդասիրական հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

ՀՀ-ում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում: Ներմուծվում են զարգացած երկրներում վաղուց կիրառելի ապահովագրական գործիքներ:

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ խումբը իրականացրել է աշխատակիցների առողջության ապահովագրություն:

Քանի դեռ չի իրականացված ակտիվների ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն խմբի ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատական հայցեր

2022թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև, մինչև այս հաշվետվության հաստատման ամսաթիվը, խմբի դեմ հարուցված դատական հայցեր չկան:

Երաշխիքներ

Չկան խմբի կողմից տրամադրված և (կամ) ստացված երաշխիքներ:

20. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

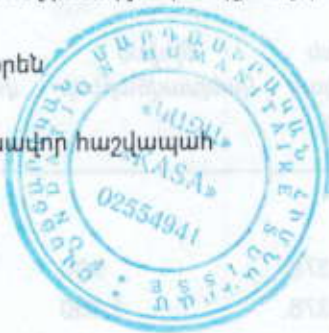
Ճշգրտող դեպքեր կամ էական չճշգրտող դեպքեր տեղի չեն ունեցել հաշվետու ամսաթվից (31.12.2022թ) հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը (21.04.2023թ.) ընկած ժամանակահատվածում:

21. Ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են հրապարակման համար 2023թ. ապրիլի 21-ին՝ տնօրեն Տաթևիկ Բաղդասարյանի և գլխավոր հաշվապահ Հոհիսիմե Թազվորյանի կողմից:

Տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signatures)

Տաթևիկ Բաղդասարյան

Հոհիսիմե Թազվորյան

000.2	000.1	000.2	000.1	000.2	000.1
000.2	000.1	000.2	000.1	000.2	000.1
000.2	000.1	000.2	000.1	000.2	000.1
000.2	000.1	000.2	000.1	000.2	000.1